

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2012. gada 6. septembrī*

Regula (EEK) Nr. 1612/68 — Direktīva 2004/38/EK — Pastāvīgās uzturēšanās tiesības —
Sociālās palīdzības pabalsts — Bērna aizgādība — Uzturēšanās periods, kas pavadīts pirms izcelsmes
valsts pievienošanās Savienībai

Apvienotās lietas C-147/11 un C-148/11

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber)* (Apvienotā Karaliste) iesniedza ar lēmumiem, kas pieņemti 2011. gada 14. martā un kas Tiesā reģistrēti 2011. gada 25. martā, tiesvedībās

Secretary of State for Work and Pensions

pret

Lucja Czop (C-147/11),

Margita Punakova (C-148/11).

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], tiesneši J. Malenovskis [*J. Malenovský*],
R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], T. fon Danvics [*T. von Danwitz*] (referents) un D. Švābi
[*D. Šváby*],

ģenerālvokāts P. Kruss Viljalons [*P. Cruz Villalón*],

sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 10. maija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *L. Czop* vārdā – *G. King*, *solicitor-advocate*,
- *M. Punakova* vārdā – *H. Mountfield*, *barrister*,
- Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *H. Walker*, pārstāve, kurai palīdz *C. Lewis*, *barrister*,
- Polijas valdības vārdā – *M. Szpunar*, kā arī *D. Lutostańska* un *A. Siwek*, pārstāvji,
- Eiropas Komisijas vārdā – *C. Tufvesson* un *M. Wilderspin*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – angļu.

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklaušanās pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 12. pantu Padomes 1968. gada 15. oktobra Regulā (EEK) Nr. 1612/68 par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Kopienā (OV L 257, 2. lpp.) un 16. panta 1. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvā 2004/38/EK par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV L 158, 77. lpp., un labojumi: OV 2004, L 229, 35. lpp.; OV 2005, L 197, 34. lpp., un OV 2007, L 204, 28. lpp.).
- 2 Šie lūgumi tika iesniegti tiesvedībā, attiecīgi, starp *L. Czop* un *M. Punakova*, un *Secretary of State for Work and Pensions* jautājumā par šīs pēdējās atteikumu piešķirt ieinteresētajām personām maznodrošināto pabalstu (“income support”).

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesiskais regulējums

- 3 Regulas Nr. 1612/68 12. pantā ir noteikts:

“Ja dalībvalsts pilsoņa, kas ir vai ir bijis nodarbināts citā dalībvalstī, bērni uzturas tās teritorijā, viņus uzņem vispārējās izglītības, mācekļa un profesionālās izglītības programmās ar tādiem pašiem nosacījumiem kā minētās valsts pilsoņus.

Dalībvalstis atbalsta mēģinājumus dot iespēju šiem bērniem apgūt minētās programmas ar pēc iespējas labākiem nosacījumiem.”

- 4 2011. gadā Regula Nr. 1612/68 tika atcelta un aizvietota ar 2011. gada 5. aprīļa Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 492/2011 par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Savienībā (OV L 141, 1. lpp.). Šīs pēdējās regulas 10. pantā tika pārņemts Regulas Nr. 1612/68 12. panta teksts.
- 5 Saskaņā ar Direktīvas 2004/38 preambulas 3. apsvērumu “Savienības pilsonībai vajadzētu būt dalībvalstu piederīgo pamatstatusam, viņiem īstenojot savas brīvas pārvietošanās un uzturēšanās tiesības. Tādēļ, lai vienkāršotu un nostiprinātu visu Savienības pilsoņu brīvas pārvietošanās un uzturēšanās tiesības, ir jākodificē un jāpārskata Kopienas tiesību akti, kas atsevišķi attiecas uz darba ņēmējiem, pašnodarbinātām personām, kā arī studentiem un citām ekonomiski neaktīvām personām”.
- 6 Šīs Direktīvas 7. pantā ar nosaukumu “Tiesības uzturēties ilgāk nekā trīs mēnešus” ir noteikts:

“1. Visiem Savienības pilsoņiem ir tiesības uzturēties citas dalībvalsts teritorijā ilgāk nekā trīs mēnešus, ja:

  - a) viņi ir darba ņēmēji vai pašnodarbinātas personas uzņemošā dalībvalstī; vai arī

b) viņu līdzekļi ir pietiekami viņiem pašiem un viņu ģimenes locekļiem, lai nekļūtu par uzņēmējas dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmas slogu uzturēšanās laikā, un viņiem ir visaptverošs veselības apdrošināšanas segums uzņēmējā dalībvalstī [..].

[..]”

7 Šis Direktīvas 16. pantā ar nosaukumu “Vispārējs noteikums attiecībā uz Savienības pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem” ir noteikts:

“1. Savienības pilsoņiem, kas likumīgi un nepārtraukti ir uzturējušies uzņēmējā dalībvalstī piecus gadus, ir tiesības pastāvīgi uzturēties šajā valstī. Uz šīm tiesībām nedrīkst attiecināt III nodaļā paredzētos nosacījumus.

[..]”

Apvienotās Karalistes tiesiskais regulējums

8 Maznodrošinātā pabalstam piemērojams tiesiskais regulējums ir 1992. gada Likums par sociālā nodrošinājuma iemaksām un maksājumiem (*Social Security Contributions and Benefits Act 1992*) un 1987. gada (vispārīgie) Noteikumi par maznodrošināto pabalstu (*Income Support (General) Regulations 1987*).

9 Maznodrošinātā pabalsts ir pabalsts, ko atkarībā no ienākumiem piešķir dažādām personu grupām. Priekšnoteikums šī pabalsta izmaksai citu starpā ir tāds, ka personas ienākumi nedrīkst pārsniegt “piemērojamo summu”, kura var tikt noteikta nulles apmērā, kas faktiski nozīmē, ka šajā gadījumā pabalsts netiek piešķirts. Noteiktā summa “personai no ārvalstīm” ir nulle.

10 Jēdziens “persona no ārvalstīm” ir definēts 1987. gada (vispārīgo) Noteikumu par maznodrošināto pabalstu 21.AA pantā. Iesniedzējtiesa uzskata, ka šīs tiesību normas ir jāpiemēro šādi:

“Prasītāji, kuriem ir piemērojams [1987. gada (vispārīgo) Noteikumu par maznodrošināto pabalstu] 21.AA pants, nav personas no ārvalstīm. Tām visām ir uzturēšanās tiesības un tām nav pastāvīgi jādzīvo [Apvienotajā Karalistē, Anglijas Normandijas salās, Menas salā vai Īrijā].

Pārējām personām, lai būtu tiesības uz maznodrošināto pabalstu, ir pastāvīgi jādzīvo [Apvienotajā Karalistē, Anglijas Normandijas salās, Menas salā vai Īrijā] ([1987. gada (vispārīgo) Noteikumu par maznodrošināto pabalstu] 21.AA panta 1. punkts). Ja tās tur pastāvīgi nedzīvo, tad tās ir personas no ārvalstīm un tām nav tiesību uz maznodrošināto pabalstu.

Lai pastāvīgi dzīvotu [Apvienotajā Karalistē, Anglijas Normandijas salās, Menas salā vai Īrijā], tām ir jābūt uzturēšanās tiesībām [katrā atsevišķā gadījumā: Apvienotajā Karalistē, Anglijas Normandijas salās, Menas salā vai Īrijā] ([1987. gada (vispārīgo) Noteikumu par maznodrošināto pabalstu] 21.AA panta 2. punkts). Ja viņām to nav, tad tās ir personas no ārvalstīm un tām nav tiesību uz maznodrošināto pabalstu.

Tomēr personām, uz kurām attiecas [1987. gada (vispārīgo) Noteikumu par maznodrošināto pabalstu] 21.AA panta 3. punkts, nevar būt uzturēšanās tiesību un tādējādi tās nevar pastāvīgi dzīvot [Apvienotajā Karalistē, Anglijas Normandijas salās, Menas salā vai Īrijā]. Līdz ar to tās ir personas no ārvalstīm un tām nav tiesību uz maznodrošināto pabalstu.”

Pamata prāvas un prejudiciālie jautājumi

Lieta C-147/11

- 11 Polijas pilsonē *L. Czop* ieceļoja Apvienotajā Karalistē 2002. gadā ar studentu vīzu, un 2002. gada 8. decembrī viņai tika piešķirta uzturēšanās atļauja bez tiesībām izmantot valsts līdzekļus. Iesniedzējtiesa uzskata, ka šī atļauja tika pagarināta 2004. gada 28. aprīlī, ko apstrīd Apvienotās Karalistes valdība. No 2003. gada līdz 2005. gada novembrim *L. Czop* bija pašnodarbināta. Viņas četri bērni – *Lukasz Czop*, dzimis Polijā 1994. gada 25. oktobrī, *Simon Michal Krzyzowski*, dzimis 2003. gada 20. septembrī, *Kacper Krzyzowski*, dzimis 2005. gada 9. janvārī, un *Wiktor Mieczyslaw Krzyzowski*, dzimis 2006. gada 25. martā, – dzīvo kopā ar viņu Apvienotajā Karalistē. Trīs pēdējie bērni, kuru tēvs ir *Krzyzowski*, ir dzimuši Apvienotajā Karalistē. *Lukasz Czop* pievienojās savai mātei Apvienotajā Karalistē un uzsāka mācības skolā 2006. gadā. Laikā no 2003. līdz 2005. gadam, kad viņa bija pašnodarbināta, neviens no viņas bērniem Apvienotajā Karalistē nemācījās.
- 12 *L. Czop* partneris *Krzyzowski*, kurš nav *L. Czop* vecākā bērna tēvs, arī ir Polijas pilsonis un no 2002. līdz 2007. gadam arī bija pašnodarbināts. 2008. gadā viņš tika izraidīts no Apvienotās Karalistes. 2010. gadā viņš pievienojās *L. Czop* un kopš tā laika dzīvo kopā ar viņu un viņas bērniem Apvienotajā Karalistē.
- 13 2008. gada 29. maijā *L. Czop* iesniedza pieteikumu piešķirt maznodrošināto pabalstu, kas tika noraidīts tā paša gada 20. jūnijā. Viņa atsāka savu pašnodarbinātas personas darbību 2008. gada septembrī, tādējādi šis pieteikums attiecās tikai uz laiku no 2008. gada maija līdz septembrim.
- 14 *Secretary of State for Work and Pensions* šo pieteikumu noraidīja tādēļ, ka *L. Czop* esot “persona no ārvalstīm”, jo tai nav uzturēšanās atļaujas 1987. gada (vispārīgo) Noteikumu par maznodrošināto pabalstu 21.AA panta 4. punkta izpratnē.
- 15 *First-tier tribunal* apmierināja *L. Czop* prasību, uzskatot, ka tai ir uzturēšanās tiesības minētās tiesību normas izpratnē. Tādējādi viņa neesot jāuzskata par “personu no ārvalstīm” un līdz ar to viņai esot tiesības uz maznodrošinātās pabalstu.
- 16 *Secretary of State for Work and Pensions* iesniedzējtiesā iesniedza apelācijas sūdzību par *First-tier tribunal* nolēmumu.
- 17 Šādos apstākļos *Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber)* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“[...] Vai Polijas pilsonei, kas

- ieceļoja Apvienotajā Karalistē pirms viņas valsts pievienošanās Eiropas Savienībai;
- reģistrējās kā pašnodarbinātā LESD 49. panta [...] izpratnē;
- palika [Apvienotajā Karalistē] un saglabāja pašnodarbinātās statusu pēc [viņas valsts] pievienošanās [Savienībai];
- vairs nav pašnodarbināta un
- viņas faktiskā aizgādībā ir bērns, kurš ieceļoja Apvienotajā Karalistē un uzsāka vispārējo izglītību pēc [Polijas Republikas] pievienošanās [Savienībai] un pēc tam, kad viņa pārstāja būt pašnodarbināta,

ir tiesības uzturēties Apvienotajā Karalistē, pamatojoties (individuāli vai kumulatīvi) uz vienu vai vairākiem šādiem iemesliem:

- jo ir piemērojama Regula Nr. 1612/68 kopā ar Eiropas Savienības Tiesas argumentāciju 2002. gada 17. septembra spriedumā lietā C-413/99 *Baumbast* un *R* (*Recueil*, I-7091. lpp.), 2010. gada 23. februāra spriedumā lietā C-310/08 *Ibrahim* un *Secretary of State for the Home Department* (Krājums, I-1065. lpp.), kā arī lietā C-480/08 *Teixeira* (Krājums, I-1107. lpp.);
- jo pastāv vispārējs ES tiesību princips, kas pielīdzina pašnodarbinātos darba ņēmējiem;
- jo, ja prasītājam nebūtu uzturēšanās tiesību, tas kavētu vai traucētu brīvību veikt uzņēmējdarbību?”

Lietā C-148/11

- 18 Čehijas Republikas pilsoņi *M. Punakova* ieceļoja Apvienotajā Karalistē 2001. gada 3. martā un bija pašnodarbināta kā apkopēja no 2007. gada 16. novembra līdz 2008. gada 8. septembrim. Viņas trīs bērni ir dzimuši Apvienotajā Karalistē: *Nikholas Buklierius*, dzimis 2003. gada 1. martā, *Andreos Buklierius*, dzimis 2004. gada 7. jūlijā, un *Lukas Buklierius*, dzimis 2007. gada 21. aprīlī. Viņas pirmais bērns uzsāka mācības skolā nedēļu pirms viņa pārtrauca būt pašnodarbināta.
- 19 2008. gada 15. septembrī *M. Punakova* iesniedza pieteikumu piešķirt maznodrošinātās pabalstu. Tāpat kā *L. Czop* gadījumā šis pieteikums tika noraidīts tādēļ, ka viņa esot “persona no ārvalstīm”. *First-tier tribunal* apmierināja *M. Punakova* prasību.
- 20 *Secretary of State for Work and Pensions* iesniedzējtiesā iesniedza apelācijas sūdzību par *First-tier tribunal* nolēmumu.
- 21 Šādos apstākļos *Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber)* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“[...] Vai Čehijas pilsoņiem, kas

- ieceļoja Apvienotajā Karalistē pirms viņas valsts pievienošanās Eiropas Savienībai;
- palika [Apvienotajā Karalistē] pēc [viņas valsts] pievienošanās [Savienībai];
- pēc tam reģistrējās kā pašnodarbinātā LESD 49. panta [...] izpratnē;
- vairs nav pašnodarbināta un
- kuras faktiskā aizgādībā ir bērns, kurš uzsāka vispārējo izglītību laikā, kad viņa bija reģistrējusies kā pašnodarbinātā,

ir tiesības uzturēties Apvienotajā Karalistē, pamatojoties uz to, ka:

- ir piemērojama Regula Nr. 1612/68 kopā ar Tiesas argumentāciju [iepriekš minētajos spriedumos lietās *Baumbast* un *R*; *Ibrahim* un *Secretary of State for the Home Department*, kā arī *Teixeira*];
- pastāv vispārējs Savienības tiesību princips, kas pielīdzina pašnodarbinātos darba ņēmējiem;
- ja prasītājam nebūtu uzturēšanās tiesību, tas kavētu vai traucētu brīvību veikt uzņēmējdarbību, vai
- [pastāv] cits pamats?”

- 22 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2011. gada 31. maija rīkojumu lietas C-147/11 un C-148/11 tika apvienotas rakstveida un mutvārdu procesā, kā arī galīgā sprieduma taisīšanai.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 23 Ar saviem jautājumiem iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai personām, kuras atrodas tādā situācijā kā *L. Czop* un *M. Punakova*, ir uzturēšanās tiesības saskaņā ar Savienības tiesībām.
- 24 Lai atbildētu uz šiem jautājumiem, ar kuriem iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai šādas personas var saņemt pamatlietā aplūkojamo pabalstu, ir jāatgādina, ka Regulas Nr. 1612/68 12. pants piešķir dalībvalsts pilsoņa, kurš ir vai ir bijis nodarbināts citā dalībvalstī, bērniem, kas uzturas tās teritorijā, tiesības mācīties vispārējās izglītības, mācekļa un profesionālās izglītības programmās ar tādiem pašiem nosacījumiem kā minētās valsts pilsoņiem (iepriekš minētais spriedums lietā *Teixeira*, 35. punkts).
- 25 Saskaņā ar judikatūru šīs tiesības uz pieeju izglītībai nozīmē migrējoša darba ņēmēja vai bijuša migrējoša darba ņēmēja bērna uzturēšanās tiesības, ja šis bērns vēlas mācīties uzņemošajā dalībvalstī, kā arī uzturēšanās tiesības vecākam, kurš faktiski nodrošina šī bērna aizgādību (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Teixeira*, 36. punkts).
- 26 No judikatūras izriet arī, ka pietiek ar to, ka bērns, kurš turpina mācības uzņemošajā dalībvalstī, ir apmeties tajā uz dzīvi laikā, kad viens no viņa vecākiem tajā izmantoja uzturēšanās tiesības kā migrējošs darba ņēmējs. Tādējādi bērna tiesības uzturēties šajā valstī, lai tajā mācītos, atbilstoši Regulas Nr. 1612/68 12. pantam un līdz ar to arī vecāka, kura faktiskā aizgādībā tas ir, uzturēšanās tiesības nevar būt atkarīgas no tā, vai laikā, kad bērns uzsāka mācības, viens no bērna vecākiem uzņemošajā dalībvalstī veica profesionālu darbību kā migrējošs darba ņēmējs (iepriekš minētais spriedums lietā *Teixeira*, 74. punkts).
- 27 Attiecībā uz *M. Punakova* no lietas materiāliem, kas ir iesniegti valsts tiesā, izriet, ka šīs personas faktiskā aizgādībā ir viņas un *Buklierius* – Lietuvas pilsoņa, kurš iepriekš strādāja Apvienotajā Karalistē kā darba ņēmējs 2004., 2005. un 2008. gadā – dēls *Nikholas Buklierius*, kurš skolā mācās no 2008. gada septembra.
- 28 Kā atzina arī Apvienotās Karalistes valdība tiesas sēdē, *M. Punakova* kā imigrējošā darba ņēmēja dēla – bērna, kurš ir viņas faktiskā aizgādībā un kurš mācās skolā, – mātei saskaņā ar Regulas Nr. 1612/68 12. pantu ir uzturēšanās tiesības.
- 29 Savukārt *L. Czop* uzturēšanās tiesības nevar rasties tikai no tā, ka viņas faktiskā aizgādībā ir dēls *Lukasz Czop*, kurš Apvienotās Karalistes izglītības sistēmā mācības uzsāka 2006. gadā.
- 30 Patiesībā nedz *Lukasz Czop* tēvs, nedz *L. Czop* pati nebija strādājuši Apvienotajā Karalistē kā darba ņēmēji [darbinieki]. No Regulas Nr. 1612/68 12. panta skaidrā un precīzā teksta, kurā ir minēti “dalībvalsts pilsoņa, kas ir vai ir bijis nodarbināts citā dalībvalstī, bērni”, izriet, ka šī tiesību norma ir piemērojama tikai darba ņēmējiem [darbiniekiem].
- 31 Turklāt šīs tiesību normas gramatisko interpretāciju, saskaņā ar kuru tā attiecas tikai uz darba ņēmējiem [darbiniekiem], apstiprina gan Regulas Nr. 1612/68 vispārējā sistēma, kas balstīta uz EEK līguma 49. pantu (pēc grozījumiem – EK līguma 49. pants, pēc vēlākiem grozījumiem – EKL 40. pants), gan arī apstāklis, ka Regulas Nr. 1612/68 12. pants ir pārņemts nevis Direktīvā 2004/38, bet Regulā Nr. 492/11, kas reglamentē arī darba ņēmēju brīvu pārvietošanos un balstās uz LESD 46. pantu, kurš savukārt atbilst EKL 40. pantam.

- 32 Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības tiesību normas interpretācija nevar mazināt šī noteikuma skaidrā un precīzā formulējuma lietderīgo iedarbību (šajā ziņā skat. 2005. gada 8. decembra spriedumu lietā C-220/03 ECB/Vācija, Krājums, I-10595. lpp., 31. punkts, un 2006. gada 26. oktobra spriedumu lietā C-199/05 Eiropas Kopiena, Krājums, I-10485. lpp., 42. punkts).
- 33 No tā izriet, ka, tā kā Regulas Nr. 1612/68 12. pants attiecas tikai uz darba ņēmējiem [darbiniekiem], to nevar interpretēt kā tādu, kas attiektos arī uz pašnodarbinātajiem.
- 34 Tomēr jānorāda, ka *L. Czop* – atbilstoši Apvienotās Karalistes valdības sniegtajai informācijai tiesas sēdē – bija pastāvīgās uzturēšanās tiesības saskaņā ar Direktīvas 2004/38 16. panta 1. punktu.
- 35 No judikatūras izriet, ka trešās valsts pilsoņa uzturēšanās periodi dalībvalsts teritorijā, kas tajā ir pavadīti pirms šīs trešās valsts pievienošanās Savienībai, ja nav speciālu tiesību normu Pievienošanās aktā, ir jāņem vērā pastāvīgas uzturēšanās tiesību iegūšanai atbilstoši Direktīvas 2004/38 16. panta 1. punktam, ja vien tie ir pavadīti saskaņā ar šīs direktīvas 7. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem (2011. gada 21. decembra spriedums apvienotajās lietās C-424/10 un C-425/10 *Ziolkowski* un *Szeja*, Krājums, I-14035. lpp., 63. punkts).
- 36 Šajā sakarā, pirmkārt, nav strīda par to, ka *L. Czop* pirms 2008. gada 29. maija – datuma, kurā viņa lūdz piešķirt maznodrošinātās pabalstu, – nepārtraukti uzturējās Apvienotajā Karalistē vairāk kā piecus gadus.
- 37 Otrkārt, atbilstoši informācijai, kuru Apvienotās Karalistes valdība sniedza tiesas sēdē, šķiet, ka *L. Czop* Apvienotajā Karalistē uzturējās “likumīgi” Direktīvas 2004/38 16. panta 1. punkta nozīmē.
- 38 Ja viņa nebūtu bijusi pašnodarbināta Apvienotajā Karalistē piecus gadus un tādēļ neizpildītu Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punkta a) apakšpunktā noteiktos nosacījumus, viņa tomēr – kā apgalvoja arī Apvienotās Karalistes valdība tiesas sēdē – atbilstu šīs direktīvas 7. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteiktiem nosacījumiem.
- 39 Šajos apstākļos nav jāaplūko, vai *L. Czop* bija uzturēšanās tiesības arī uz citu Savienības tiesību pamata.
- 40 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild šādi:
- Regulas Nr. 1612/68 12. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to personām, kuru faktiskā aizgādībā ir migrējoša darba ņēmēja vai bijuša migrējoša darba ņēmēja bērns, kas turpina mācības uzņemošajā dalībvalstī, tiek piešķirtas uzturēšanās tiesības šīs valsts teritorijā, bet šo pantu nevar interpretēt tādējādi, ka ar to tiktu piešķirtas šādas tiesības personām, kuru faktiskā aizgādībā ir pašnodarbinātas personas bērns;
  - Direktīvas 2004/38 16. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka Savienības pilsonis – tādas dalībvalsts pilsonis, kura nesen pievienojās Savienībai, – var saskaņā ar šo tiesību normu atsaukties uz pastāvīgas uzturēšanās tiesībām, ja tas ir uzturējies nepārtraukti vairāk kā piecus gadus uzņemošajā dalībvalstī, ieskaitot to laika posma daļu, kas ir nodzīvota tajā pirms pirmās minētās valsts pievienošanās Savienībai, ja uzturēšanās ir bijusi atbilstoša Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punkta nosacījumiem.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 41 Attiecībā uz pamatlietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Padomes 1968. gada 15. oktobra Regulas (EEK) Nr. 1612/68 par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos Kopienā 12. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to personām, kuru faktiskā aizgādībā ir migrējoša darba ņēmēja vai bijuša migrējoša darba ņēmēja bērns, kas turpina mācības uzņemošajā dalībvalstī, tiek piešķirtas uzturēšanās tiesības šīs valsts teritorijā, bet šo pantu nevar interpretēt tādējādi, ka ar to tiktu piešķirtas šādas tiesības personām, kuru faktiskā aizgādībā ir pašnodarbinātas personas bērns;

16. panta 1. punkts Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Direktīvā 2004/38/EK par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktivas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK, ir jāinterpretē tādējādi, ka Savienības pilsonis – tādas dalībvalsts pilsonis, kura nesen pievienojās Eiropas Savienībai, – var saskaņā ar šo tiesību normu atsaukties uz pastāvīgas uzturēšanās tiesībām, ja tas ir uzturējies nepārtraukti vairāk kā piecus gadus uzņemošajā dalībvalstī, ieskaitot to laika posma daļu, kas ir nodzīvota tajā pirms pirmās minētās valsts pievienošanās Eiropas Savienībai, ja uzturēšanās ir bijusi atbilstoša Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punkta nosacījumiem.

[Paraksti]